

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2013. Prezenta traducere a fost realizată cu sprijinul Fondului Fiduciar pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Ea nu obligă în niciun fel Curtea. Pentru mai multe informații, a se vedea referințele cu privire la drepturile de autor de la sfârșitul acestui document.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2013. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2013. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Notă de informare privind jurisprudența Curții nr. 155

August-septembrie 2012

Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası împotriva Turciei - 20641/05

Hotărâre din 25.09.2012 (Secția a II-a)

Articolul 11

Articolul 11-1

Libertatea de asociere

Cerere de dizolvare a unui sindicat pe motivul că promova dreptul la educație într-o limbă maternă alta decât limba națională : *încălcarea dispozițiilor convenției*

Articolul 10

Articolul 10-1

Libertatea de exprimare

Refuzarea dreptului unui sindicat de a promova învățământul într-o limbă maternă alta decât limba națională: *încălcarea dispozițiilor convenției*

În fapt – Reclamantul, un sindicat al salariaților din domeniul educației și științei, promova în statutul său „dreptul tuturor membrilor societății de a primi, în spiritul egalității și libertății, o educație democratică, laică, științifică și gratuită, în limba lor maternă”. În februarie 2002, prefectul a cerut înlăturarea termenilor „limbă maternă”, pe motivul că erau, printre altele, contrari Constituției. Apoi, în martie 2002, a cerut procurorului republicii să demareze o acțiune având ca obiect dizolvarea sindicatului, care nu procedase la efectuarea modificării solicitate. În iulie 2002, sindicatul a modificat articolul din statut, astfel: „dreptul tuturor membrilor societății de a primi o educație în limba lor maternă”. Procurorul a decis să nu înainteze instanței cererea de dizolvare, ceea ce indica în special faptul că exista o dezbatere a acestei chestiuni, ce urma să figureze pe ordinea de zi a unei ședințe în Parlament, nefiind oportună, în aceste condiții, inițierea unei acțiuni în dizolvare. În octombrie 2003, la cererea șefului de Stat Major al armatei, prefectul a cerut sindicatului înlăturarea termenilor respectivi din articolul din statut. Ca urmare a acestui fapt, el a

sesizat procurorul republicii cu o nouă acțiune în dizolvare, pe care acesta din urmă a înaintat-o instanței în iulie 2004. Tribunalul muncii a respins acțiunea în dizolvare, indicând în hotărârea sa că statutul, astfel enunțat, nu pune în pericol unitatea teritorială, națională sau de stat și nici frontierele existente ale Republicii Turcia. Procurorul republicii a formulat recurs în casare. Curtea de casație a infirmat hotărârea de fond, însă, printr-o a doua sentință, tribunalul muncii și-a reiterat hotărârea inițială. În iulie 2005, sindicatul a înlăturat termenii „limba națională” din statutul său.

În drept – Articolul 11: Acțiunea intentată împotriva sindicatului reclamant se analizează într-o ingerință a autorităților naționale în exercitarea dreptului său la liberă asociere, privându-l de posibilitatea de a-și urmări, în mod colectiv sau individual, scopul stabilit prin statut. Ingerința este prevăzută de lege și vizează mai multe scopuri legitime, și anume apărarea ordinii sau protejarea siguranței naționale, precum și protejarea integrității teritoriale a statului. Rămâne de analizat dacă ingerința în cauză este „necesară într-o societate democratică” pentru a atinge scopurile legitime urmărite.

Împotriva sindicatului au fost introduse două acțiuni în dizolvare, pe motivul că promova educația în „limba maternă”. Prima s-a soluționat printr-o decizie a procurorului de a nu înainta cauza instanței. A doua, prin faptul că, prin hotărârea curții de casație, s-a considerat că respectivul articol din statut era contrar Constituției și principiului statului unitar, a obligat sindicatul reclamant să înlăture mențiunile în cauză, pentru a evita dizolvarea de către instanțele naționale. Or, acest articol nu conținea elemente care să incite la recurgerea la violență sau la folosirea unor mijloace ilegale pentru a-și realiza obiectivul. Principiul susținut de sindicatul reclamant nu era contrar principiilor fundamentale ale democrației. De altfel, conținutul articolului în cauză trebuie plasat în contextul dezbaterii în curs în acea perioadă cu privire la educația în limba maternă. O astfel de propunere putea aduce atingere anumitor convingeri majoritare. Acestea fiind spuse, bunul mers al democrației impune posibilitatea unei dezbateri publice menite să contribuie la găsirea unor soluții la problemele generale care privesc ansamblul actorilor din viața politică sau publică. Mai mult, din ultimul raport al Comisiei Europene împotriva rasismului și intoleranței (ECRI) privitor la Turcia, rezultă că există copii de naționalitate turcă a căror limbă maternă nu este limba turcă, ci adyghe, abhază sau kurdă. În legătură cu acest subiect, Legea din 3 august 2002 a permis inițierea de cursuri private pentru învățarea unor limbi și dialecte altele decât limba turcă. Această voință a legislatorului contrastează cu atitudinea jurisdicțiilor naționale, care au considerat conținutul articolului din statut ca aducând atingere prevederilor Constituției. Obiectivul stipulat în statutul în cauză nu este *per se* contrar siguranței naționale și nici nu constituie o amenințare pentru ordinea publică. Astfel, motivele indicate de camerele reunite ale Curții de casație nu sunt pertinente, suficiente și proporționale cu scopul legitim urmărit. În consecință, acțiunea în dizolvare inițiată împotriva sindicatului reclamant, care a avut ca rezultat obligarea acestuia de a modifica conținutul articolului pertinent din statut, prin înlăturarea termenilor „a primi o educație în limba maternă”, nu poate fi, în mod rezonabil, considerată ca răspunzând unei nevoi sociale imperioase.

Concluzia: existența unei încălcări (unanimitate).

Articolul 10: Acest articol înglobează libertatea de a primi și de a comunica informații sau idei în orice limbă care permite participarea la schimbul public de informații, idei culturale, politice și sociale de toate genurile. A doua acțiune în dizolvare îndreptată împotriva sindicatului reclamant constituie o ingerință a autorităților naționale în exercitarea dreptului la liberă exprimare a acestuia, ingerință prevăzută de lege și urmărind scopul legitim de apărare a ordinii sau de protejare a siguranței naționale, precum și de protejare a integrității teritoriale a statului.

Articolul litigios din statutul sindicatului reclamant promova ideea de învățământ în „limba maternă”. În contextul specific Turciei și în accepțiunea primară a termenilor, această dispoziție se înțelegea ca promovând învățământul în limba maternă, care este limba turcă. Însă, având în vedere situația istorico-socială a țării, limba maternă ar putea de asemenea fi înțeleasă ca fiind o altă limbă. La momentul faptelor, o modificare a legii a permis învățământul cu titlu privat în limbi materne altele decât limba turcă. În plus, articolul respectiv din statut nu îndemna la folosirea violenței, la rezistență armată sau la revolte, nu incita la ură și nu aducea atingere integrității teritoriului național. În concluzie, acțiunea în dizolvare îndreptată împotriva sindicatului reclamant, obligându-l la înlăturarea din statutul său a termenilor litigioși, a fost disproporționată față de scopul vizat și, pe cale de consecință, inutilă într-o societate democratică.

Concluzia: existența unei încălcări (unanimitate)

Articolul 41: 7500 EUR cu titlu de prejudiciu moral, cererea privind prejudiciul material fiind respinsă.

Consiliul Europei/Curtea Europeană a drepturilor omului
Redactat de către Grefă, acest rezumat nu angajează Curtea.
Apăsați aici pentru a accesa [Notele de informare privind jurisprudența Curții](#)

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2013.

Limbile oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului sunt engleza și franceza. Prezenta traducere a fost realizată cu sprijinul Fondului Fiduciar pentru Drepturile Omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Ea nu obligă în niciun fel Curtea, care, de altfel, nu își asumă răspunderea pentru calitatea acesteia. Traducerea poate fi descărcată din baza de date HUDOC a Curții Europene a Drepturilor Omului (<http://hudoc.echr.coe.int>) sau din oricare altă bază de date în care Curtea a făcut această traducere disponibilă. Traducerea poate fi reprodușă în scop necomercial, condiția fiind ca titlul cauzei să fie citat în întregime, împreună cu referirea la dreptul de autor menționat anterior și la Fondul Fiduciar pentru Drepturile Omului. Dacă intenționați să folosiți vreun fragment din această traducere în scop comercial, vă rugăm să contactați publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/ European Court of Human Rights, 2013

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/ Cour Européenne des Droits de l'Homme, 2013

Les langues officielles de la Cour Européenne des Droits de l'Homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>) où de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.